

odepsání koupených nemovitostí, býti spatřována neúplnost řízení. Neprávem vytýkají žalobci, že se odvolací soud vůbec nezabýval vlastním zaviněním žalovaného. Již první soud uznal správně, že žalovaný ručí za zavinění svého koncipienta podle § 1313 a) obč. zák., tedy jako za zavinění vlastní, takže bylo zbytečné zabývat se otázkou, zda se žalovaný provinil nedostatkem řádného dozoru na svou kancelář. Vlastní zavinění žalovaného by přišlo v úvalu jen, kdyby další příčinou žalobou uplatňovaných škod bylo kromě zavinění koncipienta Dr. M-a také ještě samostatné jednání neb opomenutí žalovaného. V dovolacím spise tvrdí sice žalobci přímé zavinění žalovaného, poněvadž prý i dodatečně trval na tom, že převzaté práce byly vykonány řádně, a že, přistoupiv k dřívějšímu sporu žalobců s bankou jako vedlejší intervenient, uplatňoval ve prospěch žalobců, že banka byla povinna propustiti pozemek z práva zástavního. Avšak zdráhání se žalovaného uznati povinnost k náhradě škody a prodlení v jejím nahrazení byly jen důvodem k podání žaloby a k požadování úroků z prodlení, a činnost žalovaného jako vedlejšího intervenienta ve prospěch žalobců nemůže o sobě býti pokládána za jednání bezprávné a zavazující k náhradě škody. Další výtku, že bylo přehlédnuto, že, kdyby byl žalovaný ihned po sepsání smlouvy ze dne 21. června 1924 zažádal o připsání koupených pozemků žalobcům, nebyla by je postihla již pohledávka eráru 48 500 Kč, jež byla knihovně zaznamenána teprve 4. srpna 1924, že by pak banka po nucené dražbě kmenové usedlosti byla obdržela z nejvyššího podání více o 11.862 Kč a byla by o tuto částku méně požadovala z pozemků žalobcům odporovaných, jest v rozporu se skutečností. Odprodej pozemku a opožděný jeho přípis žalobcům s přenesením knihovní pohledávky eráru neměl vlivu na rozvrh nejvyššího podání za kmenovou usedlost. Co erár z něho obdržel, obdržel ve výsadním pořadí, v knihovním pořadí zaznamenaná jeho pohledávka 48 500 Kč vsšla na prázdno. Posléze nelze žalobcům přisvědčiti ani v tom, že odvolací soud neměl snížit míru požadovaných a prvním soudem přisouzených úroků z prodlení z devíti na pět procent. Žalovaný nepřednesl sice v řízení před první stolicí výslovně námitku v té příčině, byla však obsažena v návrhu, aby žalobní návrh byl úplně zamítnut, proto bylo na žalobcích, aby prokázali požadovanou míru úrokovou po stránce věcné i právní. Jelikož žalobci ani netvrdili, že a proč jim přísluší vyšší úrok než zákonně pětiprocentní, bylo odvolání žalovaného v této příčině právem vyhověno. Bezpodstatné jsou i námitky proti právnímu posouzení, jehož se dostalo odvolacím soudem otázkou zavinění, příčinné souvislosti a výše škody. Zažalovaná škoda nebyla způsobena žalovaným, jeho koncipientem, nýbrž měla původ v odepření souhlasu banky k propuštění odprodaných pozemků z hypotéky a v majetkovém shroucení se odprodatelce pozemků Leo U-a. Odvrátiti tyto vlastní příčiny škody, nebylo ani v moci ani úkolem žalovaného. Jeho povinností jako notáře sepsujícího z povolání a za úplaty listiny o soukromoprávních jednáních bylo podle § 1299 obč. zák. počítati s nimi a kupitele, pokud možno zabezpečiti. Zabezpečení nemohlo se státi jinak, než zadržením kupní ceny až do provedení bezbřemenného knihovního přípisu koupených pozemků a do zaplacení nebo zajištění dávky z přírůstku hodnoty. Poněvadž žalovaný zanedbal tuto povinnou opatrnost, jest žalobcům odpovědným za škodu vzniklou jim z jeho opomenutí, ale ručení jeho nepřesahuje výši kupní ceny, jež měla býti zadržena, tedy 17.730 Kč. Lichou jest námitka, že žalobci nebyli poškozeni o kupní cenu, poněvadž mají na ni pozemky, nýbrž že jejich škoda spočívá v dalších platech, které v celkové výši 45.804 Kč 71 h musili učiniti jako vlastníci pozemků. Tyto další jejich platy nebyly se zaviněním žalovaného v takové příčinné souvislosti, by mohl býti odsouzen k jejich náhradě. Nestalo se jeho vinou, že žalobci musili je učiniti, jeho zaviněním bylo jen, že předčasným vyplácením kupní ceny ušel žalobcům fond ve výši kupní ceny, ze kterého byli svou škodu kryli. Když banka odepřela propustiti odprodané pozemky z hypotéky a zaplacení dávky z přírůstku hodnoty prodávatelem se stalo pochybným, což obojí žalobci zvěděli nejpozději v srpnu 1924, ještě před připsáním pozemků, mohli prostě odstoupiti od smlouvy, čímž by se byli vyhnuli dalším platům a obmezili svou škodu na vyplacených 17.730 Kč, za něž jim ručil žalovaný. Rozhodnuvše se podržeti pozemky a vykopíjí jejich

dízení dalšími hmotnými obětmi, jednali na vlastní vřub a nemohou činiti žalovaného odpovědným za to, že při nucené dražbě kmenové nemovitosti nedošla banka úhlého zaplacení, dále, že Leo U. dávku z přírůstku hodnoty nezaplatil a stal se placení neschopným. Žalobci trvají arci v dovolání na tom, že notářovo zavinění spočívá také ještě v tom, že nezažádal ihned po sepsání kupní smlouvy ze dne 21. června 1923 o její knihovní provedení, nebo nezamezil aspoň poznámku zamýšleného zřízení, by odprodané pozemky nebyly zatíženy dalšími břemeny. Toto opomenutí nemělo však na žalobcovu škodu vliv. Pokud jde o zaplacení dávky z přírůstku hodnoty, netřeba to zvláště dokazovati. Pokud jde o daňovou pohledávku eráru, jež byla ve výši 48 500 Kč knihovně zaznamenána teprve dne 4. srpna 1924, bylo již vytknuto, že tvrzení, že by bez jejího zajištění na odprodaných pozemcích banka byla z kmenové usedlosti obdržela více o 11.862 Kč, jest v rozporu se smysly a se skutečností. Jinou škodu, jež by byla v souvislosti s daňovou pohledávkou eráru, žalobci vůbec neuplatňují. Pokud jde o pohledávku banky, byla tato v den koupě na kmenové nemovitosti již zajištěna ve formě tří poznámek zamýšlených výpůjček v celkové výši 200.000 Kč, takže sebe rvehlší knihovní provedení kupní smlouvy nemohlo bez přivolení banky zabrániti, aby nebyla na odprodané pozemky přenesena. Dodatečný vklad práva zástavního pro pohledávky banky z úvěrních listin ze dne 7. července 1922 ve výši 150.000 Kč, o něžž bylo zažádáno dne 7. srpna 1924, byl povolen sice částečný v pořadí přednosti poznámky, která byla do výše 120.000 Kč knihovně zapsána teprve dne 24. června 1924, avšak tato poznámka byla pouhým obnovením poznámky zamýšlené zápujčky 150.000 Kč, jejíž patnost prošla teprve dne 12. července 1924, takže banka, majíc knihovní výměry o všech poznámkách pořadí ve svých rukou, mohla dle své vůle celou svou pohledávku knihovně zajistiti na pozemcích odprodaných žalobcům i v tom případě, kdyby byly bývaly hned dne 21. června 1924 od kmenové nemovitosti odepřány. Prodlení v knihovním přípisu pozemků žalobcům nebyly tedy zniřněny škody hynější žalobou uplatňované. Pokud dovolání odůvodňuje povinnost žalovaného k jejich náhradě i tím, že, kdyby prý byl žalovaný žalobce upozornil, že na koupených pozemcích vážnou dluhu a že nemůže hned provésti připsání pozemku bez dluhu, nebyli by žalobci ani tyto pozemky, ale ani současně koupený dům od manželů Sch. koupili, jest zcela novým odůvodněním žalobního nároku, pro něž se nedostává potřebných skutkových zjištění, a které musí býti podle §§ 504, 482 a 513 c. ř. s. odmítnuto. Před soudem první stolice byl žalobní návrh opřen jenom o tvrzení, že žalovaný provedl svěřené mu sepsání kupní smlouvy a knihovní přípis koupených pozemků neodborně, málo pečlivě a pozdě. V rámci tohoto žalobního důvodu nemůže býti za škodu zaviněnou žalovaným uznána vyšší škoda, než činí předem vyplacená kupní cena

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Byla-li na valné hromadě družstva způsobem nezákonným nebo stanovám odporujícím usnesena likvidace jeho a provedena volba likvidatorů, mohou jednotliví členové družstva i pouhou stížností proti povolení zápisu usnesení toho do obchodního rejstříku domáhati se nápravy, aniž třeba žaloby a rejstříkový soud, zjistiť vykonaným šetřením nezákonnost postupu valné hromady, může z moci úřadu zápis ten zrušiti.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 5. dubna 1929 R I 107/29, Krajský soud v Čes. Budějovicích. Firm 1864/28.)

Na valné hromadě družstva bylo usneseno zrušení jeho a provedena ihned volba dvou likvidatorů.

Několik členů družstva, když rejstříkový soud k žádosti družstva zapsal jeho zrušení a zanesl likvidatory, podal návrh k rejstříkovému soudu, aby zápis ten byl zrušen a nařízen výmaz jeho, jelikož usnesení to stalo se na valné hromadě nesprávným způsobem a jest proto neplatné.

Po komaném šetření rejstříkovým soudem vyšlo najevo, že skutečně usnesení valné hromady bylo zmatečné, jelikož jeden na valné schůzi přítomný člen měl 45 plných mocí jiných členů, avšak byl připuštěn jen k hlasování sám, tedy 44 hlasů jin za zmocnitele odevzdaných nebylo uznáno za platné, ač uznáno být mělo a tímto neuznáním 44 hlasů docílena byla většina potřebná pro usnesení o zrušení družstva a o volbě likvidatorů, které tu vlastně nebylo. V důsledku toho zrušil rejstříkový soud zápis zrušení družstva a likvidace.

Proti usnesení zrušení zápisu takto prováděnému podalo společenstvo stížnost, již ve II. stolici nebylo vyhověno.

Také dovolací stížnost zůstala bez úspěchu. Odůvodnění: Nelze přisvědčiti právnímu názoru stěžujícího si společenstva, že členové družstva nemohou naříkati do usnesení, jímž byl zápis zrušen, nýbrž že by mohli jen nastupovati žalobou proti usnesení valné hromady.

Družstvo přehlízí, že řada jeho členů podala především proti nesprávnému postupu při hlasování na valné hromadě protest, a že teprve, když tomuto protestu nebylo vyhověno, a rejstříkový soud povolil zápis zrušení společenstva a likvidace, byla jimi podána stížnost, jejíž obsah kryl se v podstatě s protestem.

Rejstříkovému soudu nemůže býti odpíráno právo, aby při zápisu voleb nebo jinakých skutečností usnesených na valné hromadě nezkontroval materiální správnost opovědi nýbrž aby se spokojil jen formálním obsahem usnesení, na jejich podkladě byla podána opověď, jestliže zví, ať již odkudkoli, že při usnášení se byly porušeny stanovy nebo zákon. To plyne již z ustanovení § 3 min. nař. ze 14. května 1873 č. 71 ř. z., dle něhož mají soudy z moci úřední bdíti nad zachováním předpisů o opovědi skutečností, jež jest zapsati do společenstevního rejstříku, ale také z § 9 zákona o revisi družstev ze dne 10. června 1903 č. 133 ř. z., podle něhož jest revisor povinen, jakmile zjistil, že nebyly dodrženy předpisy zákona neb stanov a nebyla zjednána náprava, oznámiti tuto zá vadu úřadům jmenovaným v § 2 tohoto zákona, tedy při společenstvech soudu. Z toho patrně, že rejstříkový soud může odstraniti následky vzešlé porušením stanov neb zákona a že tedy odpomoc proti usnesením společenstva učiněným na takovém vadném podkladě může býti zjednána tímto soudem.

Aby tomuto svému úkolu mohl dostáti, musí míti rejstříkový soud právo, aby konal příslušná šetření, zda oznámení o porušení stanov neb zákona jest pravdivé čili nie, a dle toho zápis povolil neb odepřel.

Byl-li zápis povolen, nelze odepříti členům družstva, aby se stížností domáhali změny, jde-li o skutečnost, která svým významem a důsledky zasáhá přímo v jejich práva společenstevní. (§ 9 nesp. pat. § 7 min. nař. ze dne 14. května 1873 č. 71 ř. z.)

Že takovou skutečností jest také zrušení společenstva, netřeba zvláště odůvodňovati.

Ve věci samé nemá dovolací stížnost opory v § 16 cis. patentu z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z., neboť usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu rejstříkového, není ani ve zřejmém odporu se zákonem, ani se spisy, ani stíženo zmatečností.

Nedůvodně stížnosti nemohlo býti vyhověno.

Dodati jest ještě, že k zápisu zrušení společenstva a likvidace třeba ve smyslu § 8 zákona ze dne 17. února 1920 č. 134 sb. z. a n. svolení berní správy (srovnej rozh. č. 2753 sb. nejv. s.), které vůbec nebylo vykázáno. —r.

Byl-li závod zůstavitelův pozůstalostně odevzdán více dědicům, mohou také jen někteří z nich společně, kteří od ostatních podíly na tyto připadající smluvně převzali, opověděti k zápisu do obchodního rejstříku firmu závodu pod jménem zůstavitelovým, svolili-li spoludědci k tomu a byla-li již zůstaviteli vyměřena výdělková daň ve výši protokolací podmiňující. Ovšem musí ji opověděti v tom znění právě, jak ho užíval zůstavitel.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 27. dubna 1929 R I 200/29. Vrchní soud v Praze RIV 53/29. Krajský soud v Mladé Boleslavi 20. prosince 1928 Firm 1930/28.)

Otakar a Karel T., spoluvlastníci továrny, podali opověď firmy »Frant. Ta dědicové, továrna na papírové zboží v B.»

Rejstříkový soud opověď tu z těchto důvodů zamítl: Žádost odpovídá sice požadavkům čl. 86 obch. zák., než přes to nebylo lze žádosti vyhověti, neboť není vykázáno, že by firma podle § 1 zák. z 13. října 1928 č. 183 sb. z. a n. tohoto času podléhala všeobecné dani výdělkové nebo zvláštní dani výdělkové, jejich základem by byl ryzí výtěžek nejméně 50.000 Kč.

Podle čl. 22 obch. z. může sice dědic stávající obchod pod dosavadní firmou s dodatkem nebo bez dodatku poměr nástupnický vyznačujícího dále věsti, když k tomu svolí výslovně ostatní dědicové, což v daném případě je prokázáno, rovněž jest platebním příkazem berní správy příslušně prokázáno, že František T., otec žadatelů a zůstavitel byl tehdy kupcem plného práva, i když firma jeho v obchodním rejstříku zapsána nebyla, takže není vyloučeno užívání této staré firmy. Než o zápis žádají dva z dědiců shora uvedení Otakar a Karel T., jakožto spoluvlastníci továrny. Obchodní zákon však nezná spoluvlastnictví při firmě kupce jednotlivce a rovněž ne u tak zvané firmy staré. Když by tedy Otakar a Karel T. založili veřejnou obchodní společnost, musí firma podle čl. 17 obch. zák. obsahovati buď jména všech společníků nebo alespoň jednoho z nich s dodatkem společnost naznačujícím. To však firma neobsahuje, nýbrž obsahuje pouze firmu dosavadní a to kupce jednotlivce s dodatkem nástupnickým, nevyhovuje tedy předpisům čl. 17 obch. z. a bylo proto žádost zamítnouti.

Rekursní soud stížnosti nevyhověl. Odůvodnění: Ke správnému stavu věci i zákonu hovičím důvodům naříkaného usnesení, které i soud rekursní sdílí a na něž se stěžovatelé odkazují, dodává se ještě toto:

Zvolené znění fy. »Frant. Ta dědicové, továrna na papírové zboží v B.« bylo by oprávněno, kdyby veškerí dědicové Františka Ta byli společníky veřejné obchodní společnosti se utvořivší. Tomu však tak není, neboť toliko Otakar a Karel T. žádají za zápis této firmy. Následkem toho ale firma zvolená nehoví zásadě pravdivosti firemní rejstřík obchodní ovládnutí a právem proto prvý soud tuto firmu pozastavil a poukazuje k tomu, že když založili Otakar a Karel T. veřejnou obchodní společnost, musí firma její odpovídati předpisu čl. 17 obch. zák.

Naříkané usnesení hoví tedy zákonu a stížnost je nedůvodná.

Nejvyšší soud vyhověl dovolací stížnosti, zrušil usnesení nižších soudů a vrátil věc soudu rejstříkovému, aby, nepřihlížeje k zamítacím důvodům o opovědi znovu rozhodl. Odůvodnění:

Otakar a Karel T. jako dědicové dne 18. června 1920 zemřelého Františka T. domáhají se zápisu firmy »Františka Ta dědicové, továrna na papírové zboží v B.« do obchodního rejstříku jako staré firmy zůstavitele Františka Ta, pod kterou hodlají jako společníci dále provozovati svůj tovární podnik.

František T. byl v době svého úmrtí kupcem plného práva, ježto mu byla vyměřena výdělková daň ve výši podmiňující protokolací ve smyslu § 7 uvoz. k obch. zák., což prokazuje platební příkaz příslušné berní správy.

Jest prokázáno, že celá pozůstalost po Františku Tovi, zejména i »továrna«, byla odevzdána manželce Karolině Tové a dětem zůstavitelovým Miroslavu, Františku, Otakaru, Jaroslavě, Marii a Karlu Tovým, z nichž vdova Karolina a děti Miroslav, František, Jaroslava a Marie převedly své podíly na opovídatele Otakara a Karla T.

Nabyli tudíž opovídatelé trvající závod Františka T. jednak dědictvím, jednak smlouvou a byli by ve smyslu čl. 22 obch. zák. oprávněni věsti podnik dále pod dosavadní firmou s dodatkem vyznačujícím nástupnictví neb bez něho, pokud by ostatní dědicové k tomu výslovně svolili, a to i tehdy, provozují-li závod nadále jako společníci. Ustanovení čl. 17 obch. z. není tedy na zá vadu, neboť předpis čl. 22 jest výjimkou z obecné zásady a nerozpoznává. Dodatek, vyznačující společnost, nebyl by v tomto případě ani přípustný, poněvadž stará firma může býti změněna jen potud, pokud jde o vyjádření nástupnictví (čl. 22 obch. z.).

Že jest přípustno, aby z více dědiců převzali závod a dále jej vedli pod dosavadní firmou jen někteří, plyne již z před-